

Thijs Goverde

Jorrik de Ork

De Steen van de Schimmen

met tekeningen van Lars Deltrap

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Kijk ook op:
www.thijsgoverde.nl
www.wisselwoud.nl
www.ploegsma.nl

*Voor Jonathan en Lisette, zonder wie het Wisselwoud
niet werkelijk zou bestaan.*

AVI 6 / M5

ISBN 978 90 216 7759 0 / NUR 282

© Tekst: Thijs Goverde 2017

© Omslag en illustraties: Lars Deltrap 2017

Vormgeving: Studio Cursief, Irma Hornman

© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam 2017

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij Ploegsma drukt haar boeken op papier met het *fsc*-keurmerk. Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

1 De weg is weg

Jorrik is alleen. Bijna alle kinderen uit het dorp Wisseling zitten binnen, want het regent. De hele zomer waren ze druk aan het werk, maar nu gaat de herfst beginnen. De lucht ligt op het land als een grijze deken van wolken. Een deken die wel dik is, maar niet bepaald warm. De hele wereld is nat en kil. Dus de kinderen van Wisseling zijn lekker bij het vuur gaan zitten. Onder de knusse daken van de Herberg. Ze zijn niet bang voor monsters, maar de kou heeft hen van het veld gejaagd.

Nou... denkt Jorrik. Wat een slappe hap! En het regent niet eens *hard*.

Dat is waar. De regendruppels zijn zo klein dat je ze bijna niet zien kunt. Maar je kunt ze wel voelen, want je wordt er kletsnat van.

Jorrik vindt dat niet erg. Dat komt doordat hij een halve ork is, en orken houden van de nacht. En van grotten en holen onder de grond. Koud, vochtig en donker – dat vindt Jorrik prettig! Voor de andere helft is Jorrik trouwens een mens, en mensen houden van warm, droog en licht. Dus Jorrik voelt zich eigenlijk altijd wel lekker.

Het had ook andersom kunnen zijn. Dat je altijd wat te klagen hebt: te koud, te warm, te licht, te donker.

Maar zo zit Jorrik gelukkig niet in elkaar.

Hij staat houtjes te hakken. Een grote stapel brandhout, voor de winter. Want in de winter wil zelfs Jorrik bij het vuur zitten. De klamme herfst kan hij goed verdragen, maar vrieskou vindt hij niks. Hij is een ork, geen ijskonijn.

Jorrik hakt en hakt, tot de stoom van zijn spieren slaat. Hakken is warm werk. Hij heeft het nu al heter dan de kinderen die binnen bij het vuur zitten.

Hij rekt zich uit en veegt het zweet van zijn voorhoofd. Hij heeft haast niks meer te hakken, ziet hij nu. Nou ja, dan gaat hij gewoon naar het bos. Om een nieuwe boom te halen. Fluitend legt hij zijn bijl over zijn schouder, en hij gaat op pad.

Wat helemaal niet mag.

Niemand uit het dorp mag in zijn eentje naar het Wisselwoud gaan. Het Woud is gevaarlijk. Daar woont het Goede Volk. Orken en trollen en allerlei andere monsters. Monsters die maar al te graag een mensenkindje lusten. Want kindervlees is lekker en gezond. Voor een monster tenminste dan, hè. Voor kindjes is dat niet zo leuk, natuurlijk.

Gelukkig is het nu dag. Bij daglicht zijn er maar weinig monsters in het woud. Alleen elfen en dwergen en zo. Die lusten geen kindertjes. Toch kunnen ze, op hun eigen manier, ook heel gevaarlijk zijn.

Maar Jorrik is niet bang voor hen. Hij heeft zijn bijl over zijn schouder, en nog een bijl aan zijn riem. Hij kan vechten met twee bijlen tegelijk. Welke elf of dwerg doet hem dat na?

Vrolijk gaat hij op zoek naar een goede boom. Vorige week zag hij een mooie. Een dooie. Die had geen blaadjes meer, de bast lag eraf en het hout was gebleekt door de zon. Door en door dor en verdroogd. Heel geschikt. Kan zo de open haard in. Mooi hoor. Maar helaas: de boom staat er niet meer. Niet eens een stompje. Vorige week stond hij vlak naast het pad. Maar nu... Misschien is het pad verplaatst. Of de boom is aan de wandel. Dat gebeurt soms, in het Wisselwoud.

Nou... denkt Jorrik. Lekker is dat. Je zult zien dat die stomme stronk opeens weer blaadjes heeft gekregen. En een bast. Kan ik lang blijven zoeken. Ik ga wel terug naar huis.

Maar dat is niet eenvoudig. De weg naar huis is weg. Heeft Jorrik langer door het bos gelopen dan hij dacht? Heeft hij niet goed gekeken waar hij heen ging, tijdens het zoeken? Of heeft het paadje achter hem zich stiekem verplaatst? Zodat het nu ergens anders heen gaat, en ergens anders vandaan komt?

Misschien is het toverij van het Goede Volk.

Misschien zitten de elfen hem nu uit te lachen. Of de feeën of wie dan ook. Ergens vlakbij, achter een struik.

Hij neemt zijn bijl in de hand, klaar om de plaaggeesten een lesje te leren. Maar er is niemand te vinden achter de struiken.

Het begint te schemeren.

Opeens ziet hij iets bewegen, in de verte. Het is een duistere gestalte, die zonder geluid zijn kant op sluipt.

Wie ben jij? wil Jorrik roepen, maar hij doet het niet.

Het is zo stil in het schemerige bos... Geen vogel zingt, geen krekeltsjirpt. Alsof er geen geluid meer bestaat.

Hoe kun je dan roepen?

Trouwens, Jorrik ziet al wie er naar hem toe komt.

Of liever gezegd: *wat* er komt. Een wezen zo zwart als de nacht, met haren zo wit als de volle maan. Een drau. Een elf van het duister.

Geen enkel takje kraakt onder zijn glanzend zwarte laarzen.

Jorrik wacht hem op met zijn bijl in de hand. Maar hij heeft het nare gevoel dat zijn bijl hem niet zal helpen tegen iemand die zo stil kan sluipen. Zo iemand kan vast ook héél goed vechten.

Als hij voor Jorrik staat, fluistert de drau: ‘Stop je bijl weg, ork. Ik kom als boodschapper. Ik breng je een bericht van onze Koningin.’

‘Ik heb geen Koningin,’ gromt Jorrik.

Alle orken horen bij de Koningin van de Nacht. Net als de drau. Maar Jorrik is maar een halve ork, dus hij hoeft niet te doen wat de Koningin zegt. Vindt hij zelf. De drau sluit even zijn ogen, alsof hij heel moe is.

‘Orken,’ verzucht hij. ‘Wat *zijn* ze toch dom. Luister, knaap. De Koningin vindt dat je bij haar volk hoort. Of jij dat nou leuk vindt of niet.’

‘Nou, *niet*, dus,’ bromt Jorrik. ‘Haar orken hebben geprobeerd mijn vrienden dood te slaan.’

De drau haalt zijn schouders op. ‘Moet je maar geen vrienden worden met de mensenkinderen van Wisseling.’

‘Ik maak zelf wel uit...’ begint Jorrik, maar de drau snoert hem de mond.

‘Het doet er niet toe. Wees maar blij dat de Koningin je goedgezind is! Ze stuurt je een cadeau. Een kostbaar cadeau. *Dit* cadeau.’

Jorriks mond zakt open als hij ziet wat de drau onder zijn mantel vandaan haalt.

2 De Spreuk van Herfst

Het is een bijl. Maar niet zomaar een bijl. De steel is van zwart hout. Er staan zilveren letters op. Vreemde letters, in een taal die Jorrik niet kent. Het staal glanst donkerblauw, en scherp dat het is! Alsof je er een straal maanlicht mee doormidden kunt hakken.

‘Mooi ding,’ zegt Jorrik. ‘Maar waarom geeft de Koningin mij een wapen? Om tegen *haar* te vechten?’

‘Onze koningin is wijzer dan jij, ork. Ze weet dingen die jij niet weet, en – hou je vast, want dit is voor orken erg moeilijk te begrijpen – ze denkt na voordat ze iets doet. Ze geeft je deze bijl niet omdat ze je *aardig* vindt. Je zult hem nodig hebben, zegt ze. Als je de Schat van de Schimmen gaat zoeken.’

‘Ik zoek helemaal geen schat. Ik zoek een boom.’

‘Een boom?’ De drau kijkt even om zich heen. Naar de bomen van het bos. Dat zijn er veel, hoor. Meer dan een miljoen. ‘Goed blijven zoeken, ork. Misschien staat er wel een achter die boom daar?’

‘Haha,’ gromt Jorrik. ‘Denk je soms dat je leuk bent?’

De drau glimlacht en maakt een kleine buiging.

Wat een rare boodschap, denkt Jorrik. En die Koningin moet ik niet. Maar de bijl, die houd ik. Niet

om hout te hakken, daar is-ie veel te mooi voor. Maar als er eens wat te knokken valt, dan... Ja haha, dan...! Dankjewel, wil hij zeggen, maar de drau is al weg. Verdwenen in de schaduw van de bomen. Mooi, denkt Jorrik. Ik hou niet van drau. Al had ik hem misschien wel de weg kunnen vragen... Hij staart naar het bos om hem heen. Niks anders te zien dan bos. Bos, bos, bos en bomen. Nergens een pad. Nergens een bordje met DORP →. Op goed geluk begint Jorrik te lopen. Door het natte, kille bos. Het wordt nu echt donker. De laatste sprankjes daglicht verdwijnen snel. Jorrik kan in het donker best goed zien, dat wel. Maar hij ziet niks wat hij herkent. En niemand om de weg aan te vragen. Jorrik loopt en loopt. Een uur? Twee uur? Dan ziet hij iets bewegen. Hij rent erop af. 'Hallo,' hijgt hij. 'Weet u misschien de weg naar...?' 'Jij weer?' fluistert een hese stem. Het is de drau. 'Kun je niet eens de weg naar je eigen dorp terugvinden? Lieve help, zelfs voor een ork ben je nog stom.' De drau pakt zijn pijl-en-boog. Jorrik graait naar zijn bijl. Maar de drau mikt niet op hem. Hij schiet een pijl hoog de lucht in. Een pijl met een heel dun draadje eraan. 'Hier,' zegt hij. Hij geeft Jorrik het draadje in handen. 'Volg dit.'

Het draadje leidt Jorrik dwars door struiken en de toppen van bomen. Hij klimt van tak naar tak, worstelt zich door stekels en bramen heen...

Wat een ongelooflijk stomme manier om iemand de weg te wijzen!

Als hij eindelijk bij het dorp aankomt, zit hij onder de schrammen. Hij is vies en doodmoe. En verkleumd.

Zijn kleren zijn nat van het zweet en de regen.

Hij sloft naar de Herberg.

Daarbinnen is het warm en gezellig. Het lijkt wel feest. Er zijn kinderen uit het Lente-Kwartier, en

kinderen van Zomer en Winter. Iedereen eet en drinkt en praat en lacht.

Alleen de kinderen van Herfst zijn nergens te bekennen. Dat is gek. De kinderen van Herfst *wonen* in de Herberg. Ze zijn er de hele dag aan het werk, want ze maken eten voor het hele dorp. Maar waar zijn ze nu? Allemaal in de keuken? Dat kan haast niet. De keuken is groot, maar als het hele Herfst-Kwartier er zit, dan hou je geen plek meer over om te koken. Jorrik gaat er toch maar even kijken.

De deur van de keuken klemt een beetje. Ook alweer gek, denkt Jorrik. Dat doet-ie anders nooit. Jorrik beukt zijn schouder ertegenaan. Zo hard als hij kan. ‘Au!’ roept de deur. ‘Doe even normaal, joh!’

Jorrik schrikt zich wild. Sinds wanneer kan die deur praten?

Dan gaat de deur langzaam open. Het hoofd van Grete verschijnt in de opening.

Grete is een vriendin van Jorrik. Ze is heel sterk en kan heel goed vechten. Soms wint ze van Jorrik. Maar niet zo vaak.

‘Waarom moet dat zo hard?’ vraagt ze boos.

‘De deur klemde,’ legt Jorrik uit.

‘Ja,’ zegt Grete nijdig. ‘Omdat ik er met mijn hoofd tegenaan zat. Dus ik kreeg die deur tegen mijn harses. Kun je niet gewoon kloppen?’

‘Wie gaat er dan ook met zijn hoofd tegen een deur aan zitten!’ roept Jorrik.

‘Ik!’ schreeuwt Grete. ‘Dat zeg ik toch?’

‘Kan het wat rustiger?’ buldert de stem van Meester Martino. ‘We hebben hier een ver-ga-de-ring, ja?’

‘O,’ zegt Jorrik, ‘dat wist ik niet.’

Grete slaat haar handen voor haar mond. ‘Had ik moeten zeggen,’ zegt ze verschrikt. ‘O, lieve Jorrik, ik zou het je vertellen! Wat erg, wat dom van mij, wat...’ Jorrik haalt zijn schouders op. ‘Geeft niks,’ zegt hij. ‘Ik houd toch niet van vergaderen.’

‘Kom toch maar binnen,’ roept Martino. ‘Ik heb jullie allemaal nodig!’

Jorrik wurmt zich naar binnen. De deur kan maar half open, omdat de keuken zo vol zit. Met moeite vindt hij een plekje. Naast Hannes, de broer van Grete. Midden in de keuken staat Meester Martino. Op een grote tafel.

‘Waar waren we?’ vraagt hij aan de kinderen.

‘We waren net begonnen,’ zegt een meisje. ‘Het ging over een of andere toverspreuk die we moeten uitvoeren. En ik had gevraagd waarom dat zo nodig moest.’

‘O ja.’ Meester Martino wrijft vermoeid over zijn voorhoofd. ‘Daar waren we. Want dat had ik pas vijftien keer verteld.’

‘Niet waar!’ loeien de kinderen.

‘Welles. Want ik vertel het elk jaar opnieuw. En ik ben al vijftien jaar de Meester.’

Een grote jongen van veertien staat op. Hij heeft de

uitleg al heel vaak gehoord; hij weet het nou onderhand wel.

‘Ieder jaar,’ zegt hij, ‘als de herfst gaat beginnen, moeten wij van het Herfst-Kwartier een grote toverspreuk bedenken. Een spreuk voor een goede herfst. Als die spreuk niet deugt, dan wordt de herfst slecht. Het fruit verrot aan de bomen. Kevers vreten de noten op. Het zal vroeg gaan vriezen, zodat de groenten op het veld kapotgaan. Of het blijft juist warm, met heel veel regen. Dan krijgen we muggen, en ziektes. Daarom moeten onze tovenaars hard aan het werk. Zeg ik dat zo goed?’

‘Uitstekend!’ Martino klapt in zijn handen. ‘Zo is het precies! Aan het werk, tovenaars! Hup, hup!’

‘We hebben geen tovenaars,’ zegt de grote jongen somber.

Tja, dat is waar. Meester Martino houdt niet zo van toveren. Hij houdt meer van koken. En van vechten. Dus daar geeft hij les in. Niet in toverij.

Martino kijkt sip om zich heen.

Hannes kijkt juist blij: hij wil al zo lang leren toveren!

‘Wanneer beginnen we?’ wil hij weten.

‘Vraag liever: wanneer moet het klaar zijn?’ bromt de grote jongen.

‘Goed hoor,’ zegt Hannes. ‘Wanneer moet het klaar zijn?’

Meester Martino staart naar de grond.

‘Ja... Eh... Overmorgen,’ mompelt hij.